

la xiruca foradada

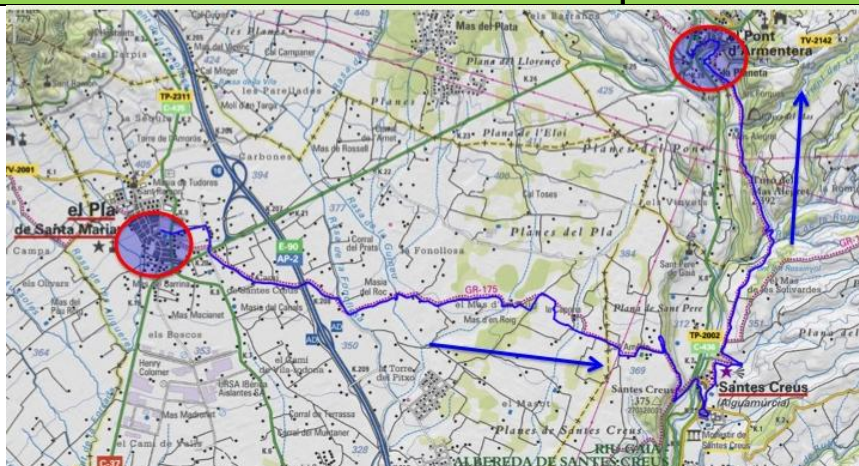
Centre excursionista
el Pla de Santa Maria

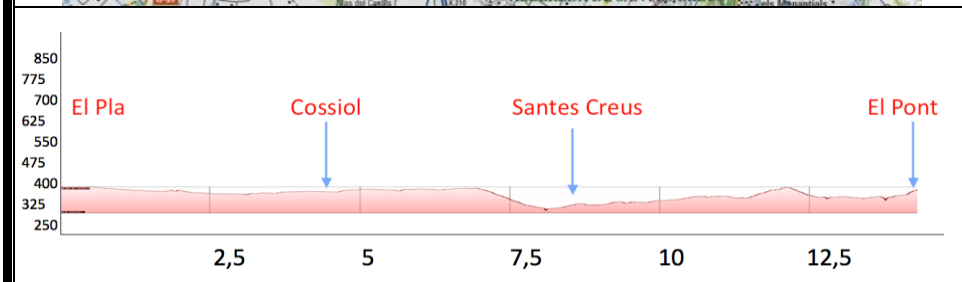
ACTIVITAT	GR®-175 Ruta del Cister 1a etapa		
Excursionisme	EL PLA DE STA. MARIA – EL PONT D'ARMENTERA 17-02-2019		

Responsable	Pep Cunillera (Monitor-Iniciador en excursionisme)	Horari previst		Durada jornada		PREUS:
Lloc de SORTIDA i ARRIBADA		Anada	Retorn	Temps aprox.		
El Pla de Sta. Maria:	Parada d'autobús de la Fàbrica	7:15 h	1:30 h	Caminar	3 ¾ h	
Stes. Creus	Esmorzar	9:30 h		Esmorzar	½ h	
Monestir Stes. Creus	Visita guiada monestir	10:00 h		Visites	1 ¾ h	
El Pont	Final caminada	1:15 h		Autocar	¼ h	
				Total	6 ¼ h	Consulteu el correu electrònic enviat.

Característiques caminada

Alçada màxima	383 m
Alçada mínima	287 m
Desnivell etapa	96 m
Ascens acumulat	228 m
Descens acumulat	296 m
DISTÀNCIA	14,5 km
DIFICULTAT	Baixa
Menjar de motxilla	
Autocar a Stes Creus i El Pont	

EQUIPAMENT RECOMANAT:

Calçat i roba adequats, gorro, protecció solar, llicència federativa, bastons, aigua, esmorzar i menjar necessari.

PRESENTACIÓ DE LA RUTA:

Sortirem caminant des de la parada d'autobusos de la Fàbrica. Els primers 2,5 km els farem per camí asfaltat fins a la cruïlla del camí de Mas d'En Roig; a partir d'aquí deixarem l'asfalt per continuar per camí de carro fins a l'entrada de Santes Creus.

El camí ens permet observar la transformació de la construcció dels marges, de pedra seca fins als panots de formigó actuals; veurem també com en algunes finques es reconstrueixen seguint la tècnica de la pedra seca i com en d'altres senzillament les màquines actuals els fan desaparèixer enterrant-los sota terra o amuntegant les pedres en clapers immensos. Això permet redissenyar el terreny i fer grans parades per plantar-hi vinya.

Ens trobarem amb dues construccions emblemàtiques de la Ruta de la Capona, la primera, el Cossiol del Soleta, icona de la Ruta per la seva singularitat i tècnica constructiva emprada; la segona, la barraca de l'Augé per la seva grandària i el bon estat de conservació.

Passat el mas de l'Arnedo se'ns obrirà una magnífica balconada sobre la vall del Gaià i les muntanyes que pel nord i llevant la delimiten, les serres de Salmella, de Saburella, Montagut, les Muntanyes de l'Albà... i, als nostres peus l'imponent monestir de Santes Creus amb les cases del poble nascudes al seu redós.

A Santes Creus esmorzarem i després la visita guiada al monestir ens permetrà conèixer millor les seves dependències i la seva història. Si algú ho desitja podrà pujar a l'autocar.

Ens quedaran poc més de cinc quilòmetres per acabar l'etapa que farem remuntant el Gaià a mitja altura del riu pel marge esquerre pel camí de carro que, a mitja altura del riu, comunica Santes Creus i El Pont d'Armentera passant entre vinyes i boscos de pins.

Al Pont pujarem a l'autocar que ens portarà fins el Pla.

CONFIRMAR L'ASSISTÈNCIA ABANS DEL :	Dijous	14 de febrer del 2019
--	---------------	------------------------------

la xiruca foradada

Centre excursionista
el Pla de Santa Maria

DESTINATARIS DE L'ACTIVITAT: Activitat destinada a practicants habituals d'excursionisme, amb l'habilitat necessària per vèncer els obstacles del camí. És obligatori per a tots els assistents disposar de llicència anual de la FEEC en vigor (mínima la de tipus A) o l'assegurança temporal que cal demanar a l'entitat en el moment d'inscriure's.

Els **menors d'edat** han d'anar acompanyats per pares, tutors o adults degudament autoritzats, i haver complimentat la fitxa corresponent en el moment de la inscripció.

Els participants hauran d'ajustar-se a les indicacions del responsable o dels membres de la Junta de l'entitat.

RISCOS ESPECÍFICS: La pràctica de l'activitat sense les condicions de forma o l'equipament adequat pot provocar lesions personals o a tercers, i augmenta els riscos inherents de qualsevol activitat realitzada en el medi natural.

LA JUNTA DE L'ENTITAT: Tots els canvis en l'itinerari, l'horari o en l'organització de la sortida són responsabilitat exclusiva dels membres de la Junta que hauran de prendre les mesures que creguin oportunes pel bon desenvolupament de l'activitat. El C. E. La Xiruca Foradada disposa d'una assegurança de Responsabilitat Civil que dona cobertura a aquesta activitat.

MESURES MEDIAMBIENTALS: Comporteu-vos de manera cívica amb la natura, la resta de participants, els responsables de l'activitat, el patrimoni privat i públic per on passi el recorregut de l'activitat. No tireu deixalles, emporteu-vos-les a casa.

PLA D'EMERGÈNCIA: Avisar a algun membre de la Junta que en cas de necessitat telefonarà al 112. Seguir les indicacions de les autoritats competents.

Informació

LA HISTÒRIA DEL PLA (Informació Web Ajuntament)

El lloc ocupat pel Pla de Santa Maria, formà part originàriament del terme del Castell de Cabra. Era poblat a mitjan segle XII quan ja existia l'església de Santa Maria, motiu pel qual el poble fou anomenat també, Santa Maria del Pla, tot i que el 1178 rebia el nom de Pla de Cabra. Aquest nom en una o altre de les variants acabà imposant-se a l'oficial de Villalba El rei Alfons I donà a Berenguer de Vilafranca Locum Illum Santae Mariae

perquè hi fundés i repoblés el poble.

La construcció de l'església romànica a la fi del segle XII demostra que el poble va conèixer un important creixement. Al segle XIII va tenir diverses topades per problemes d'aigua amb Valls. El 1254 l'arquebisbe Benet de Rocabertí marcà els límits del terme. El 1264 Bertran de Vilafranca cedia a la mitra el lloc i el terme del Pla que passà a ser una senyoria compartida entre l'arquebisbe i el rei. El Pla on al segle XIV ja es documentaven jueus i sarraïns, fou un dels membres més actius de la comuna, sent la primera vila que protestà pel repartiment ordenat per l'arquebisbe Rodrigo Tello per a finançar les obres de fortificació de Tarragona. Durant la guerra civil catalana, El Pla es mantingué al servei de la Generalitat en desacord del seu senyor l'arquebisbe Pero de Urrea.

Durant la guerra dels Segadors és mostrà en un primer moment fidel als castellans. En canvi, el 1642, el marquès d'Hinojosa, cap d'una columna castellana, féu assetjar l'església, degollà els seus 40 defensors i va permetre a les seves tropes el saqueig i l'incendi del temple i les cases del raval del poble.

A finals del segle XVIII, es va construir l'església parroquial de Santa Maria, magnífic exemple d'estil barroc amb façana decorada i un gran campanar de planta quadrada i torrassa octogonal amb balustres. Des del 1808 el seu sometent participà activament en les campanyes contra els francesos. A mitjan segle XIX disposava de presó i escola. Tenia una fàbrica d'aiguardent i produïa essencialment cereals, vi, oli i avellanes.

L'ESGLÉSIA VELLA

A la plaça de Sant Ramon es troba la magnífica església romànica de Sant Ramon, un dels exemplars romànics més interessants de la comarca.

Inicialment dedicada a Santa Maria, a mitjan segle XIX el temple adquirí l'actual advocació a Sant Ramon de Penyafort. Molt possiblement fou construïda al començament del segle XIII, amb l'estructura actual de creu llatina. La volta és apuntada i damunt el creuer s'aixeca un cimbori vuitavat. Cal destacar la sòbria portalada bellament esculpida amb vuit columnes per banda i capitells ornamentats, a la llinda hi ha la Mare de

Déu de la Llet, amb els Reis d'Orient a l'esquerra i l'Anunciació a la dreta. Té també una notable rosassa a la façana de ponent. Les mènsules presenten una gran varietat de motius decoratius.

Al segle XVIII, durant les disputes per la construcció de la nova església, part de l'edifici, el cimbori original i trossos de l'absis, foren desmuntats, la qual cosa provocà un enfrontament entre els veïns que volien enderrocar la vella església per aprofitar-ne els materials (Gavatxos) i els que volien fer-la de nova planta tot respectant l'anterior (Marrocs), que afortunadament s'imposaren

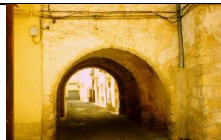
A la fi del segle XVIII foren reconstruïdes les parts malmeses. L'any 1951 el temple fou declarat "Monumento Histórico Artístico Nacional" i a la segona meitat dels 60 s'emprengué una primera restauració i l'enderroc de les construccions dels voltants per aïllar totalment l'església. El 1986 s'acabà una altra restauració fruit de la col·laboració entre la Generalitat i la Diputació. Actualment és oberta al culte cada 2n. diumenge del mes i és pot visitar tots els dies de l'any

EL DESENVOLUPAMENT URBÀ

El poble del Pla va néixer a partir d'un agrupament de cases al voltant del carrer de La Vila (actualment Car-

la xiruca foradada

Centre excursionista
el Pla de Santa Maria

rer Major) tancat per diversos portals que feien de portes a la muralla formada per les mateixes cases

Durant el segle XVIII el poble anà creixent i es desenvolupà per la part sud.

A principis del segle XX és va construir la colònia del Poble Nou a tocar de la fàbrica tèxtil, també, promogut per "La Societat" de pagesos, es van urbanitzar els terrenys entre el celler, la carretera de Valls i la carretera de Vila-rodona anomenats Els Patís.

L'any 1966 s'enderrocà el convent de les monges annex a l'Església de Sant Ramon i posteriorment es reordenà la plaça i els carrers del voltant. A partir de la dècada dels anys 70, diverses urbanitzacions com L'Hort del Canal, Les Escoles, El Camí d'Alió, entre d'altres s'han anat edificant i creant noves cases àmplies i confortables

SANTES CREUS (Informació Wikipèdia)

Santes Creus és la capital del municipi d'Aiguamúrcia, a l'Alt Camp. Està situat a la riba esquerra del Gaià, al voltant del Reial monestir de Santa Maria de Santes Creus, una de les joies de l'art cistercenc del segle XII a Catalunya, per la qual cosa el poble se centra en les activitats turístiques i d'estiueig i segona residència.

Amb 191 habitants l'any 2007 (158 al poble mateix i 33 de disseminats), era el nucli més poblat del terme municipal. Està comunicat per carreteres locals amb Aiguamúrcia, les Pobles i el Pont d'Armentera.

Creat el 1843 a les antigues dependències del monestir, el poble comprèn diversos llocs d'interès relacionats amb l'edifici monàstic, com el pont de pedra fet construir el 1549 per l'abat Jaume Valls, la creu de terme gòtica (del segle XIV), la petita església barroca de Santa Llúcia (de mitjan segle XVIII) o l'antic celler cooperatiu modernista.

Seguint el carrer principal, que porta al monestir, al desviament d'on surt la carretera d'Aiguamúrcia, hi ha la coneguda albereda de Santes Creus, única com a bosc de ribera de tot Catalunya, declarada espai d'interès natural per la Generalitat. Aquesta massa arbòria, que ocupa 12 hectàrees, és un dels indrets més visitats del poble, juntament amb el monestir.

Aigües avall del Gaià, a la confluència amb el torrent de Rubió, vora l'antic molí de Santes Creus, hi ha la urbanització dels Manantials o de la Plana del Molí.

EL PONT D'ARMENTERA (Informació Web Ajuntament)

La població tingué, segons sembla, origen romà. Hom creu que, des d'un punt situat a uns 4 Km. al nord de l'actual vila, aprofitant una corba del riu que passa encaixat entre roques, es construï un indret fortificat amb una resclosa per a l'embassament de l'aigua. Des d'allí arrencava l'aqüeducte romà que portava les aigües del Gaià a Tarragona.

La primera notícia documental sobre el Pont es troba a la Carta de Població de Cabra, datada l'any 980. La repoblació, pròpiament dita, no tingué lloc fins a mitjans s. XI.

Durant els primers temps, el Pont formà part del terme del castell de Querol, cedit a Guerau Alemany de Cervelló, l'any 1112, per Ramon Berenguer III. L'any 1229, Ramon Alemany de Cervelló, que va morir durant la conquesta de Mallorca, deixà en testament alguns dels drets que tenia sobre la vila del Pont al Monestir de Santes Creus per ajudar amb les seves rendes a l'Hospital de Sant Pere que ell mateix havia fundat a les portes del Monestir.

Els últims drets que la família Cervelló tenia encara damunt de la població foren venuts al Monestir, l'any 1475, per posar fi a les contínues disputes que els enfrontaven pel domini del poble.

Durant el s. XIV, el Pont experimentà un notable creixement demogràfic i econòmic, motivat sobretot per la consolidació d'una naixent indústria tèxtil, que es troba ja esmentada al s. XIII. El 1346, a petició de l'Abat de Santes Creus, se li concedeix a perpetuïtat, el privilegi de celebrar mercat tots els dissabtes. També durant aquest segle, la capella de Santa Magdalena, fins aleshores dependent de Querol, es converteix en parròquia.

El procés d'industrialització de la vila anà en augment durant els segles posteriors. L'agricultura, amb bones collites sobretot de cànem, col·laborava en aquest fort creixement econòmic.

L'any 1782, el comte de Floridablanca autoritzà l'arquebisbe Satinyà a utilitzar de nou l'antic aqüeducte romà que es trobava en força bon estat, si així ho creia convenient.

Segons explica la tradició, l'any 1809, la població fou atacada pels francesos i salvada miraculosament per la protecció del Sant Crist, que féu confondre uns teixits posats a assecar al sol amb un poderós exèrcit. Els francesos fugiren sense atacar. Una altra versió sobre la devoció al Sant Crist l'atribueix a la protecció contra les pestes.

